

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
1. FEB.
1996

Letnik 51
Štev. 5 (2844)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Zadovoljni z zvišanjem Potrebe precej večje

Kot velik uspeh manjšinske politike Zelenih je njihova manjšinska glasnica in parlamentarka Terezija Stoisić imenovala zvišanje podpor narodnim skupnostim. Odkar so Zeleni leta 1986 prišli v parlament in tako dobili neposreden vpliv na zvezni proračun, se je podpora narodnim skupnostim, ki je predpisana v zakonu o narodnih skupnostih, s 4,5 milijona letno dvignila na 38,5 milijona. To je, po mnenju Stoisićeve, sad konsequentne manjšinske politike Zelenih.

Ta podpora v prvi vrsti omogoča kulturne in jezikovne projekte narodnih skupnosti, ki segajo od dvojezičnih slikanic za najmanjše

do časopisov in klasičnih odrskih predstav v jezikih narodnih skupnosti. Stoisićeva ugotavlja, da z 38,5 milijona za vse narodne skupnosti še zdaleč ni zadoščeno vsem njihovim potrebam, a zvišanje podpore je bistveno pripomoglo k ohranitvi in krepitvi jezikovne in kulturne pestrosti Avstrije. Podpora pred letom 1986, ko Zeleni še niso bili v parlamentu, je bila smešno nizka in klavrna in je bila za preživetje premajhna, za smrt pa previsoka. Načrtovani cilj Zelenih pa je, da se podpora narodnim skupnostim dvigne na 100 milijonov šilingov letno, pri čemer upajo na rastoče razumevanje drugih strank.

Stoisićeva je vesela napovedi državnega sekretarja Schlöglja, da bo na Gradiščanskem ukinil financiranje dveh strankarskih organizacij SPÖ in ÖVP iz sklada za podporo narodnim skupnostim. Konkretno sta to »Prezidij mandatarjev SPÖ iz hrvaških in dvojezičnih občin na Gradiščanskem«, ki ga vodi socialistični deželnozborski poslanec Walter Prior, in Delovna skupnost hrvaških komunalnih politikov ÖVP na Gradiščanskem pod vodstvom deželnozborskega poslanca Nikolausa Berlakovića. Stoisićeva je to prakso vseskozi kritizirala, ker ta denar manjka organizacijam narodne skupnosti. **F. Wakounig**

Mladi Radišani so v veliko zadovoljstvo številnih gledalcev uspešno uprizorili glasbeno komedijo »Kapitan Pipifax« Dušana Radovića

Smeti ogrožajo talno vodo?

Znano je, da se na Podjurskem polju nahajajo velike rezerve talne vode, ki je bistvenega pomena za širše področje. Tem bolj se zastavlja vprašanje, ali odgovorni politiki in prebivalci v občini to naravovarstveno odgovornost jemljejo dovolj resno. Po anonimnem namigu je prišlo na dan, da so v občini Bistrica pri Pliberku vsa zadnja leta odlagali smeti na ilegalnem odlagališču. Govori se, da so raznovrstni odpad v količini od 40 do 50 tovornjakov vozili v

neko zapuščeno gramozno jamo. Po izjavi župana Janka Pajanka (SP) gre pri tem za plastične folije za pokrivanje kumaric in podobne materiale od kmetov in drugih gospodinjstev. Večino smeti, nad 80 odstotkov, pa je po izjavi župana odpeljalo podjetje Gojer v deponijo pri Tinjah. Nekaj odpadkov pa je ostalo, predvsem kosi, ki so bili odlagani z zemljo vred. On osebno se ne zaveda kake krivde. Okrajno glavarstvo v Velikovcu pa je prepovedalo nadaljnje odlag-

anje, dokler državno tožilstvo ne bo zaključilo preiskovalnega postopka. Po mnenju župana nevarnosti in talno vodo ni. Takih in podobnih grehov je bilo na Koroškem in v Avstriji že dovolj. Naravovarstveno kazensko pravo je v takih primerih zelo milo in zato tudi neuspešno. Dejansko še nihče ni bil zaprt zaradi onesnaževanja okolja. Bile pa so izrečene denarne kazni, ki pa so prenizke, da bi neodgovorne kršitelje spametovale. **m. š.**

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

VABI NA

SPOMINSKO SVEČANOST

OB GROBU HEROJA MATIJE VERDNICA-TOMAŽA IN NJEGOVIH SOBORCEV

NA POKOPALIŠČE V SVEČAH
V NEDELJO, 4. FEBRUARJA 1996, OB 11. URI

SPORED:

- Govor predsednika ZSO dr. Marjana Sturma
- Nastop moškega pevskega zbora SPD »Bilka« Bilčovs
- Kvartet z Jesenic
- Recitacije

Poklonimo se žrtvam nacizma! Prisrčno vabljeni!

SLOVENIJA

Odstop štirih ministrov

Kakor je že v petek prejšnji teden napovedalo vodstvo Združene liste socialdemokratov, so v torek odstopili še preostali ministri te stranke. Predsedniku vlade Drnovšku so izročili pismene odstopne izjave, na tiskovni konferenci pa pojasnili vzroke za odstop. Ti po izjavah vseh treh niso le posledica strankarske discipline, temveč tudi napeto politično vzdušje, v katerem svojih nalog ne bi mogli več opravljati v zadovoljivi meri. Odstopili so: minister za znanost dr. Rado Bohinc, minister za kulturo Sergij Pelhan in ministrica za delo in socialne zadeve Rina Klinar.

Prav tako v torek pa je državni zbor razpravljal tudi o interpelaciji proti ministru za gospodarstvo dr. Maksu Tajnikarju, čeprav je premier Drnovšek že poprej predlagal njegovo zamenjavo. Razpravo je zahtevala predvsem opozicija, ob njej pa je marsikatero kritiko usmerila tudi proti vladi v celoti in njenemu premieru. Do glasovanja o interpelaciji ni prišlo, pa tudi o predlogu za zamenjavo ne, kajti Tajnikar je v državnem zboru podal svojo odstopno izjavo. V svojem govoru poslanec je zavrnil vse obtožbe iz interpelacije, kljub temu pa, kot je dejal, v takem teamu, kot je sedanja vlada, ne bi mogel več uspešno opravljati dolžnosti ministra.

Premier Drnovšek ima za Tajnikarjevo zamenjavo že pripravljen predlog. Gospodarski resor naj bi prevzel uspešni gospodarstvenik, dosedanja generalni direktor tovarne zdravil Lek iz Ljubljane. Za zasedbo ostalih treh ministerstev pa se bodo dogovarjali v preostanku koalicije vodstvi LDS in SKD. **Jože Rovšek**

Pokopališče namesto elektrarne?

V konfliktu okoli načrtovane elektrarne na Travnju v zgornjeavstrijskem Lambachu se je odprla docela nova dimenzija, ki bi lahko preprečila gradnjo te več kot vprašljive elektrarne. Prav tam, kjer naj bi stala strojnica hidrocentrale, so odkrili masovni grob s kostmi devetih mrličev. Izkazalo se je, da so to zemeljski ostanki bivših kacetnikov kaceta Gunsbach, ki je bilo podružnica Mauthausna in kamor so nacisti tik pred koncem vojne odgnali več tisoč kacetnikov, večinoma ogrskih Judov.

Društvo slovenskih pisateljev/pisateljic, publicistov/publicistk in prevajalcev/prevajalk v Avstriji • Krščanska kulturna zveza • Slovenska prosvetna zveza

slavnostna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

sreda, 7. februar 1996, 19.00

Slavnostni govor: Jani Oswald
Andreja Wuzella-Močilnik, klavir
Janez Gregorič, kitara
Günter Lenart, saksofon

veliki javni studio koroškega radia
ORF-Theater, Sponheimerstraße 13, Celovec

VLADNA KRIZA V SLOVENIJI

Združena lista izstopila iz vlade

Ministra za gospodarstvo dr. Maks Tajnikarja (levo) bo verjetno zamenjal Metod Dragonja, direktor ljubljanske tovarne Lek.

Z utemeljitvijo, da odklanja brezobzirno liberalistično gospodarsko in socialno politiko Drnovškove vlade, je Združena lista socialdemokratov (ZLSD) pretekli petek izstopila iz slovenske vladne koalicije. V vladi sta ostali torej še Drnovškova Liberalna demokracija Slovenije (LDS) in pa Peterletovi Slovenski krščanski demokrati (SKD). Ti dve stranki imata v državnem zboru skupaj točno polovico poslancev (45), kar lahko ogrozi delo državnega zbora in seveda tudi vlade.

Koalicija teh treh strank je bila ves čas mandata dokaj ne navadna, saj ni običajno, da v vladi za isto mizo sedijo tako krščanski demokrati kot (prenovljeni komunisti) socialdemokrati. Z velikimi težavami pa je zdržala cela tri leta. V lanskem letu so se odnosi med obema kriloma drastično poslabšali, predvsem od spomladi dalje, ko je premier Drnovšek zamenjal prvaka SKD na položaju zunanjega ministra Lojzeta Peterleta z Zoranom Thalerjem iz svoje stranke. Takrat so krščanski demokrati začeli groziti z izstopom iz koalicije. Grožnje so se ponovile ob neizvolitvi Peterleta za predsednika odbora za zunanjo politiko v državnem zboru. Kljub temu pa je Svet krščanskih demokratov spoznal, da je za njihovo stranko bolj pomembno sodelovanje v vladi, saj zaseda kar nekaj pomembnih ministrskih resortov, kot pa biti prva v vrsti koalicije. Kljub stalnim naspro-

vanjem Drnovškovim odločitvam pa je krščanske demokrate najbolj motila koalicija z levo Združeno listo, s katero je Drnovšek ob prevzemu mandata podpisal separatno pogodbo.

Sodu je izbila dno interpelacija zoper ministra Združene liste Maksa Tajnikarja, v kateri mu je deset opozicijskih poslancev očitalo nepravilnosti pri ukrepih za sanacijo mariborske tovarne avtomobilov TAM, nezakonito izplačilo provizije, in to celo državljanu Zvezne republike Jugoslavije, s čemer naj bi krčil tudi embargo Združenih narodov, in druge nepravilnosti. Krščanski demokrati so interpelacijo izkoristili za silovit pritisk na Drnovška in ta je že pred razpravo o obtožbah v državnem zboru prejšnji četrtek predlagal zamenjavo ministra Tajnikarja. To pa se je zgodilo prav na dan sprejemanja novega zakona o pokojninah v državnem zboru. Ta pa predvideva zmanjšanje pravic upokojencev in celo znižanje pokojnin na letnem nivoju. Te bodo sicer že vedno dosegale 85 odstotkov plač zaposlenih in se bodo povečevale z ozirom na gibanje (porast ali upad) osebnih dohodkov, vendar ne bo več poračunov za nazaj. Združena lista socialnih demokratov je taki spremembi nasprotovala, vendar je bila s pomočjo krščanskih demokratov preglasovana. Še isti večer je predsedstvo Združene liste sklenilo izstopiti iz koalicije.

Reakcija premiera Drnovška je bila vsaj na videz zelo umir-

jena. Menil je, da politična situacija v Sloveniji ostaja trdna, da bo vlada delovala naprej po načrtanem programu, da bo za podporo njenih odločitev v državnem zboru treba pridobiti glasove poslancev iz nekaterih opozicijskih strank in da ne razmišlja o predčasnih volitvah. Najbolj zadovoljni so krščanski demokrati. Izstop Združene liste slavijo kot svojo zmago. Predsednik Peterle je dejal, da je koalicijska pogodba med LDS in SKD odslej bolj jasna in pregledna, prestop ZLSD v opozicijo pa napoveduje drugačno politično kulturo v opoziciji, saj odslej „prvemu v koaliciji ne bo več mogoče igrati malo na levo, malo na desno, ampak se bo moral dogovarjati s koalicijskim partnerjem, kar je za našo stranko zelo dobrodošla posledica odločitve Združene liste.“

Državni svet zavrnil proračun

V situaciji pat pozicije je oskubljen koalicijski liberalnih in krščanskih demokratov v državnem zboru postavljena pred prvo težko preizkušnjo. Državni svet je namreč na sobotni seji izglasoval odločilni veto na prednedavnim v državnem zboru sprejeti proračun za leto 1996 ter sklenil vložiti ustavni spor zoper poslovnik državnega zbora. V zvezi s proračunom je svetnik Dagmar Šuster dejal, da proračun pomeni krepitev »pogubnih« finčnih sredstev, centralizacije države, etatizma in političnih elit, letošnji družbeni proizvod da je načrtovan nerealno, proračun pa je bil sprejet brez dogovora s socialnimi partnerji in občinami.

Kolikor bo odločilni veto upoštevan in bo moral proračun v ponovno razpravo v državni zbor, je glede na spremenjeno situacijo zelo vprašljiva zagotovitev dvotretjinske večine glasov, ki je v takem primeru potrebna. Sprejet je bil namreč ob doslednem glasovanju poslancev tedaj že treh koalicijskih strank in zavračanju amandmajev opozicije.

ZVEZA OBČIN

Občine na meji vzdržljivosti

Predsednik Zveze občin inž. Georg Kerschbaumer je na tiskovni konferenci novinarje seznanil z najbolj perečimi vprašanji občin in njenih uprav. Po njegovi oceni bo težko rešiti primarno vprašanje koroške sežigalnice smeti. V zvezi s tem pričakuje razne lokalne iniciative, ki bodo izgradnjo take naprave zavlekale. Povsem odprta pa je še njena lokacija. Prav tako tudi med občinami in odstranjevalci smeti še ni rešeno vprašanje odlagalšč.

Drugo pereče vprašanje pa je kanalizacija in gradnja vodovodov, kar močno obremenjuje posamezne občine. Investicije bodo znašale nad 3 milijarde šilingov. Kerschbaumer zagovarja decentralne kanalizacije povsod tam, kjer so za to ustrezni pogo-

ji. Zavrača pa je rastlinske čistilne naprave. V pristojnost občin pa spada tudi gradnja in vzdrževanje cestnega omrežja. Povedal je tudi, da so občine in njene uprave obremenjene z obsežnim administrativnim delom, vedno več je zakonov in novih nalog. V zadnjih letih pa so močno narasli deleži stroškov za socialno in zdravstveno oskrbo prebivalstva. Velike skrbi občinam povzroča nazadovanje turizma in s tem v zvezi izpad dohodkov iz te gospodarske panoge. Glede zadolžitve so koroške občine v avstrijskem poprečju v spodnji tretjini lestvice. Finančni položaj postaja vse težji, akcijski radij pa ožji. Občine so največji javni investitor, skupna investicijska vsota pa znaša 6 milijard šilingov letno.

m. š.

RESOLUCIJA ZSO

Udeleženci občnega zbora ZSO z dne 20. 1. 1996 ugotavljajo, da je za ohranitev slovenskega jezika in kulture izredno pomembno, da se izgradi izobraževalno-informativna infrastruktura.

V času satelitske televizije, v času tehnološkega napredka pozivamo Republiko Avstrijo in Republiko Slovenijo, da ustvarita vse tehnične pogoje, da bo možen predvsem na južnem Koroškem sprejem televizijskega signala TV Slovenije.

Slovenski jezik in slovenska kultura na Koroškem se bosta razvila le, če bo izobraževalna struktura ustrezala sodobnim zahtevam. Zato udeleženci občnega zbora ZSO pozivajo odgovorne v naši deželi in državi, da rešijo vprašanje razširitve ponudbe predšolske vzgoje ter posodobijo in modernizirajo dvojezično dodatiko in pedagogiko.

SOCIALDEMOKRATI

Za raznolikost

Manjšinski govornik socialdemokratov, dr. Dieter Antoni, je v zvezi z občnim zborom ZSO izjavil, da se je v svojem programu jasno opredelil za etnično in kulturno raznolikost in tako odklanja nacionalno-konservativne predloge v manjšinski politiki. Ob koncu 20. stoletja si v skupni Evropi želi tako narodnostno politiko, ki zavestno pospešuje medetnične stike. Na podlagi odprte in moderne osnovne zamisli, ki nasprotuje slehernemu nacionalizmu, bo treba skupno razvijati misli o nadaljnjem razvoju manjšinskega prava. Antoni meni, da so modeli etnozbor-

nic, ki jih je predlagal Center narodnostnih skupnosti (CAN) na Dunaju zelo vprašljivi. Zato so se socialdemokrati pripravljali pogovarjati tudi z večletnimi organizacijami v CAN, z vsemi legitimnimi zastopniki avstrijskih manjšin in z vsemi demokratičnimi strankami, o možnostih nadaljnjega razvoja manjšinskega prava. Za SPÖ je v zvezi s tem pomembna krepitev narodnostnih svetov in sprejem ustavnega določila, s katerim se Republika Avstrija priznava k svoji zgodovinski zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti. Poleg tega je potrebno resno preveriti predloge, ki so pametni in izvedljivi.

Široka ponudba

Pripravljalna dela za ustanovitev tega prepotrebnega centra so trajala več mesecev. Pretekli teden so voditeljici Ingrid Amann in mag. Brigitte Janshoff ter nositeljska organizacija te ustanove z velikim zadovoljstvom povabile osebnosti iz političnega in kulturnega življenja ter novinarje na otvoritev centra za dekleta in mlade žene v starosti od 12. do 19. leta. Ta ustanova je na Starem trgu šte. 30 (v palači Goess), skozi dvorišče, v prvem nadstropju. Povsod v drugih zveznih deželah taki centri obstojajo že dalj časa.

Voditeljici ta center pojmu-

CELOVEC

Center za dekleta in mlade žene

Center v Celovcu je pomembna pridobitev za mlajše ženske.

Kaj s prostim časom?

Ta center pa naj bi postal tudi kraj srečanja, spoznavanja in komunikacije. Prostori v obsegu 150 m² nudijo možnost za branje, igranje, poslušanje glasbe in za preprost klepet. V sodelovanju z mestom Celovec in drugimi institucijami so v prihodnjih mesecih na sporedu razna predavanja z diskusijami, tečaji in work shopi.

Center je odprt ob ponedeljkih in torkih od 9. do 12. in od 13. do 17. ure, ob četrkih od 13. do 20. ure, ob petkih pa od 9. do 12. ure.

Mirko Štukelj

50 LET USTANOVITVE ZVEZE SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Bila je in ostaja pomembna interesna skupnost

Leta 1945, pravi dr. Mirt Zwitter, je šlo za več stvari. V prvi vrsti je bilo treba izseljence, ki so se vračali iz raznih taborišč, spet spraviti na njihove domove. Ti so bili »nekateri popolnoma upustošeni, nekateri pa poseljeni z dugimi, predvsem Kanalci«. Dr. Zwitter, takrat po lastni definiciji »svoboden koroški Slovenec«, je po izobrazbi pravnik. 2. avgusta 1945 je na predlog dr. Joška Tischlerja prevzel vodstvo oddelka X na uradu koroške deželne vlade, katerega je šele postavil na noge in ki se je ukvarjal z vprašanji izselitve in s povrnitvijo premoženja slovenskim izseljencem. Pri tem sta mu stala ob strani tajnica Danica Borovnik, poznejša soproga, in dipl. trg. Adolf Picej. Zwitter meni, da so pri ureditvi tega oddelka bili v ozadju Angleži, ki so se takrat še kazali izredno kooperativne s Slovenci, pozneje pa so proti njim obrnili svoje osti.

Izseljenci so bili takrat večinoma že doma, kjer so jih čakali ali opustošeni domovi ali pa so doživljali čudne stvari. Nekaterim »novi lastniki« niti kvartirja niso hoteli odstopiti in so kratkoma ostali na njihovih domovih, češ »mi smo tukaj, če nas ne boste spravili po zakonu, ne gremo. Mi smo to posest zakonito kupili, plačali, vse drugo pa nas nič ne briga.«

Plačali so res, vendar komu! To je bila Deutsche Ansiedlungsgesellschaft (DAG), nadalje Deutsche Umsiedlungstreuhand GesmbH (DUT). Njuna nadrejena oblast pa je bila Volksdeutsche Mittelstelle s sedežem v Nürnbergu (VoMi). DAG in DUT sta bili njeni operativni roki.

Maier-Kaibitschu na sledi

Glavni odgovorni za pregon in izselitev koroških Slovencev je bil SS-standartenführer, gauhauptamtsleiter (in s tem visok predstavnik NSDAP) ter funkcionar koroškega Heimatbunda Alois Maier-Kaibitsch, ki je imel pod sabo velik štab sodelavcev in tudi konfidentov (zaupnikov, ki so mu pošiljali poročila o Slovencih).

Kot vodja oddelka X je dr. Zwitter pri pregledu izseljenških aktov kaj kmalu prišel na sled Maier-Kaibitschu in njemu podrejenim organizacijam. Uradovale so v St. Veiterstrasse 31, kjer je bilo tudi centralno skladišče izseljenških aktov.

Dr. Zwitter je ugotovil, da so Maier-Kaibitsch in omenjeni nacistični uradi še tudi po zloumu nacizma nemoteno delovali naprej, dokler »nisem zahteval, da se ga kot vojnega zločinca postavi pred sodišče, hkrati pa da se ukinejo ti uradi. Njegovo

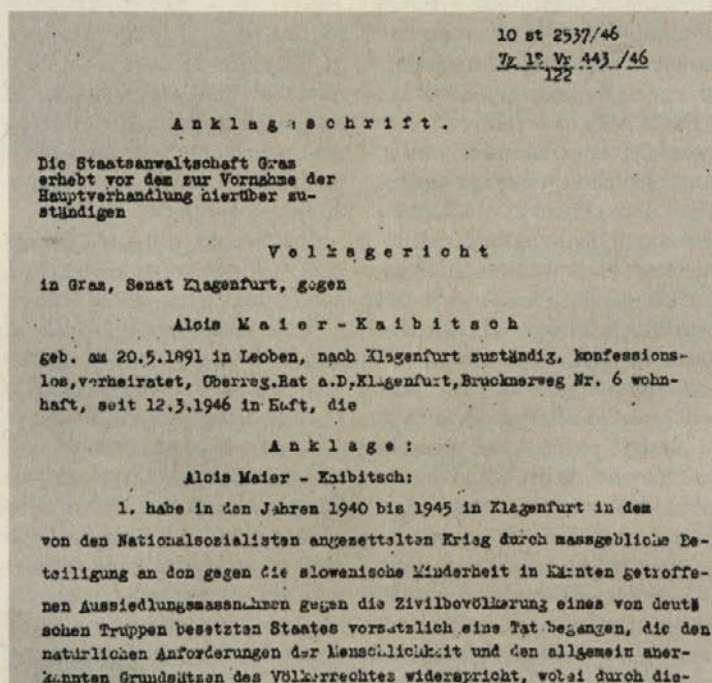
1. februarja 1946 je bila v takratni gostilni Roth v celovski Pfargasse ustanovljena Zveza slovenskih izseljencev. Ali je bil ta dan bil lep ali deževen, topel ali hladen, v ustanovnem zapisniku, ki ga ima avtor tega članka v prepisu, ni zapisano in tudi ni važno. Dejstvo pa je, da je bil to sila pomemben dan, kajti s tem dnem so si izseljenci skovali organizacijo in zastopstvo, ki je imelo pri političnem in pravnem uveljavljanju njihovih zahtev glede vračanja imetja ter sploh pravic tehtno in odločilno besedo, pa čeprav so avstrijske oblasti Zvezo slovenskih izseljencev spočetka prepovedale in jo šele avgusta 1947 dovolile. Pobudnik in gonilna sila ustanovitve

Zveze slovenskih izseljencev je bil dr. Mirt Zwitter, ki si je kot takratni pravni zastopnik izseljencev pridobil trajne zasluge za vrnitev izseljenške lastnine in je pri tem sila zapletenem in trdem delu prišel na sled tudi vojnemu zločincu Aloisu Maier-Kaibitschu ter ga spravil pred sodišče. Na ustanovnem občnem zboru so izseljenci izvolili za častne člane dr. Mirta Zwitterja, dr. Joška Tischlerja, dipl. trg. Adolfa Piceja in Karla Prušnika-Gašperja. Od teh edini še živeči dr. Mirt Zwitter ni dobil niti vabila na podelitev letošnje Tischlerjeve nagrade Zvezi slovenskih izseljencev, niti ga ni omenil slavnostni govornik.

Pripravil FRANC WAKOUNIG

Dr. Mirt Zwitter pri pregledovanju dokumentov in starih zapisnikov faksimile

Faksimile obtožnice zoper Maier-Kaibitscha

izročitev oblastem sem zahteval že avgusta 1945, kajti brž ko sem dobil akte o izseljencih v roke, sem ga zasledil. Najprej sem namreč preiskal, kdo je kriv vsega tega – in povsod sem naletel nanj kot glavnega krivca. Takrat je bil predsednik koroške izpostave, tako imenovane Volksdeutsche Mittelstelle. Saj ga nihče ni odstavil in nihče te stvari tudi ni ukinit. To je teklo naprej, kakor da bi

bilo za večne čase,« ugotavlja dr. Mirt Zwitter.

V tistem času je bilo politično zelo odločilno, da se je kar naenkrat celoten odnos Angležev do tega problema popolnoma spremenil. Nekaj časa po zasedbi Koroške so Angleži še pomagali ali vsaj podpirali vse to delo v korist oškodovanih in soglašali, da se škode in krivice popravijo. Medtem pa se je svetovna poli-

PRVI ODBOR

Zveze slovenskih izseljencev, izvoljen 1.2.1946:

predsednik:

Vinko Gröblacher

1. podpredsednik:

Boštjan Borovnik

2. podpredsednik:

Jožef Partl

tajnica: Milka Vertič

blagajnik: Adolf Picej

odborniki: Karl Mikl, Janko

Zwitter, Jakob Morak, An-

ton Gril, Ivan Kölich, Valen-

tin Brugger, Janko Ogris

star., Jakob Reichman, Šte-

fan Breznik star., Tomaž

Waste, Ika Kraut, Milka

Hartman, Albina Fellacher,

Milka Wieser

tična situacija spremenila in kar naenkrat so bili Angleži najhujši sovražniki vsega tega, in niso hoteli podpreti prejšnjih zaveznikov ali pa pristašev Jugoslavije. »Angleži, ki so v prvih dneh majnika 1945 po slovenskih domovih še delili radioaparate in razne druge stvari, so obrnili vso stvar na glavo in so postali najhujši poborniki nacistov.«

Maier-Kaibitscha je dr. Zwitter uspelo vreči iz urada in ga spraviti pred sodišče le na

podlagi nacističnih dokumentov, ki so bili večinoma shranjeni na omenjenem sedežu DAG in DUT v St. Veiter StraÙe. Maier-Kaibitsch ni bil strankin, ampak deželni uradnik in je sedel v uradu deželne vlade. Dr. Zwitter ga je prijavil državnemu tožilstvu v Celovcu, ki je proti njemu odredilo preiskavo, ki jo je vodil tedanji šef sodišča Suppan, sam bivši nacist. »In on seveda ni imel nobenega interesa pri tem iti kaj globlje«, se spominja Zwitter, ki je bil na prvi obravnavi skoraj bolj obtožen kot pa Maier-Kaibitsch.

Protestiral je proti takšnemu ravnanju, zahteval drugo obravnavo in pri njej je potem položil takšne akte na mizo, »da so Suppanu vodenje obravnave vzeli iz rok«. Potem so najprej nekaj poskušali Angleži sami, nato pa so vso zadevo predali novemu sodniku, ki je bil v redu. Alois Maier-Kaibitsch je bil pozneje zaradi vojnih zločinov obsojen na dosmrtno ječo. Dr. Zwitter pa se spominja, da »je 14 dni sedel v hotelu, potem je stvar zamrla in pozneje je prišel na svobodo ter pri polni plači hofrata užival penzijo«. Čez nekaj let je vojni zločinec Maier-Kaibitsch, visoko spoštovan v določenih celovških in koroških krogih, umrl.

Pravda za izseljence

Ko se se izseljenci vrnili na domove, so se nekateri »novi gospodarji«, med njimi Kanalci, Korošci in tudi Tirolci, umaknili prostovoljno in sami odšli. V bistvu so bili tudi Kanalci večji del žrtve nacistične propagande ter političnih iger med fašistično Italijo in nacistično Nemčijo. Med njimi so bili tudi Slovenci iz Ukev, Žabnic in okoliških vasic, ki so tako hoteli ubežati fašističnemu nasilju in so kot politični drobiž prišli na slovenske koroške domove, odkoder so nacisti pregnali njihove lastnike.

Kjer pa niso šli prostovoljno, je bila potrebna pravda. V okviru teh obravnav je moral dr. Zwitter upoštevati sedem tako imenovanih »Rückstellungs« zakonov o vrnitvi imetja. Trije od njih, in sicer

■ zakon, ki je določal, da država, ki je bila zaplenitelj, vrne posest nekdanjemu lastniku;

■ zakon, ki je določal, da stranka NSDAP in njene podorganizacije vrnejo to premoženje in

■ zakon, ki je določal, da zasebniki, ki niso bili pravi lastniki, morajo vrniti posest pravemu lastniku, ki zanj ni dobil kupnine.

Nadaljevanje prihodnjč

TRIJEZIČEN GLOSAR:

»Suh et moker« – »carantano« ali »Würde« kot vrhunec obrti

Ali ste vedeli, da »carantano« ni pozabljen Karantanec oz. sinonim za nezakonskega (ledičnega) otroka, ampak italijanski izraz za vrsto srebrnega ali bakrenega kovanca. V besedi se je ohranil spomin na karantansko oblast v Furlaniji. Ali drugi primer: »suh et moker« ni strokovni pojem iz latovščine, pa tudi ne opis za berača ali mokro miš, ampak je pravni terminus za kakovost žita, odkrit v humperškem urbarju.

Oba pojma in še mnogo drugih je zbranih v trijezičnem (slovensko-nemško-italijanskem) Glosarju pravnih, upravnih in arhivskih pojmov, ki ga je izdal Mednarodni inštitut arhivskih znanosti pri Pokrajinskem arhivu Maribor v sodelovanju s štajerskim in koroškim deželnim arhivom ter arhivom mesta Trst. Glosar

sta v torek tega tedna predstavila deželni kulturni referent Ausserwinkler in ravnatelj deželnega arhiva doc. Alfred Ogris.

Pri projektu je sodelovalo 13 strokovnjakov iz Slovenije, Koroške, Štajerske ter Furlanije-Juljske krajine.

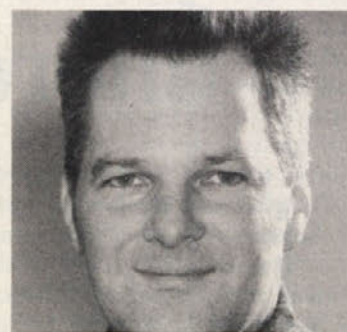
Namen »Glosarja zgodovinskega domoznanstva«, tako se glasi njegov poln naslov, je pomagati študentom in zgodovinarjem ter zainteresiranim osebam, da se pri študiju zgodovinskih virov znajdejo pri strokovnih arhivskih, pravnih in upravnih izrazih in pojmi in da razumejo njihov pomen. Na kratko povedano: glosar naj olajša obisk in uporabo arhivov v omenjenih pokrajinah, kajti zgodovinski viri tega prostora so poleg latinščine pisani v omenjenih jezikih. So pa v glosarju tudi tipični deželni in regionalni pojmi, kakor na primer »suh et moker« ali »Hirsch«, ki ne pomeni jelena, temveč proso ali kašo.

Tako Ausserwinkler kot Ogris sta izid glosarja pozdravila in ga hvalila kot velik prispevek k boljšemu spoznavanju in dožemanju zgodovine alpe-jadranskega prostora, s tem pa prispevek k preseganju meja in k zbliževanju kultur. Glosar je zato pomembno komunikacijsko sredstvo.

Franč Wakounig

BREZPOSELNOST

Najbolj ogroža prizadete

Gerhard Hudelist

Vse bolj rastoča brezposelnost bo hudo udarila tiste, ki so že tako na robu: bolne ter prizadete. Delavska zbornica že bije plat zvona in zahteva hitre ukrepe. Po njenih izračunih je trenutno vsaki tretji prizadeti na Koroškem brezposeln in zanje možnosti za vključitev v delovni proces hitro kopnijo. Vzroki za te zelo slabe izglede so rastoča brezposelnost, racionalizacije in enosmerna zaposlitev prizadetih, kot so to portirji in telefonisti, kar jim seveda zavira dodatno poklicno specializacijo in izobrazbo.

Na to je prejšnji teden opozoril deželni odvetnik prizadetih Gerhard Hudelist (slika), ki je sam prizadet in zagradel seveda najboljše pozna položaj

svojih sotrpinov. Prav zato so njegova svarila ter stališča tem bolj verodostojna.

Delavska zbornica hudo kritizira, da se podjetja, ki bi po zakonu morala zaposliti prizadete delavce (na 25 sodelavcev en prizadeti nastavljenec) lahko s plačilom 1. 960 mesečne takse lahko znebijo te dolžnosti. Lani je bilo na Koroškem več kot 4.600 prizadetih delojemalcev, od teh jih je zaposlenih okoli 3.200. Skoraj ena tretjina je brezposelnih. Hkrati bi po zakonu moralo 900 koroških podjetij zaposliti prizadete sodelavce, a samo 180 podjetij ali 20 % to tudi upošteva, 80 % pa jih je rajši plačalo takso.

Delavska zbornica in odvetnik prizadetih zato med drugim zahtevata, da je treba dvigniti takso, s katero se podjetja lahko odkupijo, mesečno na višino najnižje plače, ki jo pomožnemu delavcu zagotavlja kolektivna pogodba (poprečno bi to bilo okoli 10.000 šilingov). Podjetjem, ki zaposlujejo starejše sodelavce (nad 50 let), naj ne bi bilo treba plačati deleža (Arbeitgeberanteil) za prispevek k zavarovalnini brezposelnih. **Franč Wakounig**

DR. FRANC TRETJAK: KORENINE ZLA

Naš gospodarstvenik v Afriki

Sredi decembra je bila v galeriji v Slovenj Gradcu predstavljena knjiga Korenine zla – afriške slike dr. Franca Tretjaka, ki je v dveh delih izšla pri Karantaniji. Uvodoma je predvsem o avtorju spregovoril urednik Dušan Čater, o delu samem pa je precej več povedal dr. Franc Tretjak sam in pripoved popestril z dodatnim gradivom. V Slovenj Gradcu se je vse to dogajalo seveda zaradi tega, ker je pisatelj domačin iz komaj kakšen kometer oddaljenih Trobelj, v galeriji pa zato, ker je tam že od leta 1978 izredno bogata Tretjakova afriška zbirka več kot 400 slikovitih narodopisnih, pogosto tudi zares umetniško oblikovanih ljudskih izdelkov. Za to prilžnost so zbirko delno na novo postavili v ustrezneje urejenih prostorih v starem delu galerije (nekdanja okrajna mestna hiša), tako da zdaj spet čaka na obiskovalce. Zlasti primerna je seveda kot šolska učna ura za spoznavanje afriške ljudske kulture, zelo zanimiva pa bo tudi za vsakega drugega ogledovalca.

Prav tako slikovita in zanimiva je življenjska pot dr. Franca Tretjaka. Rojen v 1. letu I. svetovne vojne, v času II. svetovne vojne je po predhodnem študiju na ekonomski visoki šoli v Zagrebu doktoriral iz gospodarskih znanosti na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino (za Nemce je takrat seveda moralo biti vse svetovno) in si svobodo priboril kot partizan v pohorski brigadi.

Pa bolj ali manj strokovnih službah v Beogradu in Ljubljani je leta 1952 kot predstavnik jugoslovanske gospodarske zbornice služboval v Egiptu, kar je bil pričetek njegovega skoraj dvajsetletnega službovanja v Afriki, kamor se je po kratkih ali nekaj daljših prekinitvah (vodstvo zavoda za raziskavo tržišč na gospodarski zbornici, prve takšne ustanove pri nas, študij marketinga na harvardski univerzi v ZDA) vedno znova in vedno raje vračal – že od leta 1965 kot uradni gospodarski izvedenec OZN. Ob tem se mu je v številnih afriških državah od Jemna preko Gvinejskega zaliva do Tanzanije in Kapverdskih otokov zlahka nabralo ogromno snovi, ki je je vsaj del že tam proti koncu osemdesetih let pripravil za knjižno objavo. Narava ga je obdarila z darom za opazovanje in tekočo pripoved in nastalo je knjižno delo, ki ga navzlic vsej strokovnosti bomo tako rekoč v enem dahu, saj si razburljiv in velikokrat celo pustolovski dogodki na gostu sledijo. Branje je toliko bolj privlačno, ker pisca ves čas odlikuje iskriha hudomušnost in izjemna pogovorna spretnost, ki jo naposredno občutimo, čeprav jo sprejemamo natiskano.

Naslov Korenine zla meri naravnost na nepravilen odnos razvitega sveta do rjavo-črne celine. Vsiljena belska civilizacija – verska, politična in gospodarska – je tako nasilno posegla v svet

tisočletne afriške kulture, da je danes marsikatera afriška država bistveno na slabšem kot v času kolonialne odvisnosti. Državna samostojnost je zatem v času velikodušne, a pogosto povsem neprimerne gospodarske pomoči tako z zahoda kot vzhoda nekako še delovala. S to pomočjo so si namreč eni in drugi navzlic večinski pripadnosti neuvrščenosti kupovali afriške države za večji vpliv v mednarodnih ustanovah. Razpad Sovjetske zveze je prinesel tudi konec blokofske ureditve sveta in afriški glasovi pri odločanju skorajda niso nikomur več potrebni. Bogate države so si ob dani pomoči vse premalo prizadevale, da bi afriške države učile dela za preživetje, saj je bilo ponujati denar, stroje in orožje veliko enostavnejše in učinkoviteje. Današnje posledice so grozljive: lakote več kot kdajkoli in krvavi plemenski spopadi, ki jim doslej še nihče ni mogel narediti konca.

Afrika Tretjakovih dvajsetih let je bila k sreči še povsem drugačna, toda zlo se je pričelo kaj kmalu – že z Naserjevo revolucijo v Egiptu. Med svojim prvim bivanjem v tej državi je pisec še sodoživljal blišče zavestniškega izobilja, ostajajočega od zmagovitih let II. svetovne vojne. Sodoživljal je tudi začetno navdušenje ob novo nastalem jugoslovansko-egiptovskem prijateljstvu – kot bomo v prvi knjigi, mu je beseda

Tito nekoč rešila življenje, ko so ga v času vojne za sueški prekop domačini imeli za Francoza. A že ob bežnem obisku 1961. l. so mu tamkajšnji prijatelji svetovali, naj raje zataji, da je Jugoslovian, ker so ljudje med tem prišli do spoznanja, da so jim vsa približevanja jugoslovanskemu socializmu prinesla vedno novo poslabšanje življenjskih razmer.

Dr. Tretjak je največ pozornosti, skoraj tretjino vsebine, namenil svojemu delu v Etiopiji. To je tudi razumljivo, saj je tam deloval pet let kot osebni gospodarski svetovalec cesarja Haileja Selassija. Predvsem je nadzoroval porabo znatne vojne odškodnine, ki jo je morala Etiopiji plačati Italija za obdobje Musolinijeve okupacije. Gospodarski minister ga je večkrat naprošal za tvegana potovanja, da je preučeval možnosti za kmetijski in industrijski razvoj. Tako je marsikam prišel kot prvi belec v tej prostrani državi, ki je večinoma še vedno živela v največji zaostalosti in revščini na stopnji zgodnje fevdalne rodovne skupnosti, pogosto še v dejanskih suženjskih medsebojnih odnosih. Zgodilo se je, da se je moral celo reševati pred domorodci, ki so za dokaz svoje moške zrelosti na kolibo še vedno obešali odrezano moškost rodovnega ali zgolj slučajnega namišljenega sovražnika.

Kot že v Egiptu pa se je tudi v Etiopiji kot neprosto voljni

član jugoslovanske kolonije srečeval z najrazličnejšimi oblikami balkanske miselnosti in malomarnosti in z docela neprimernimi posegi »gospodarske pomoči« v nastajajoče abesinsko gospodarstvo. Razna jugoslovanska podjetja so svoji državi povzročala veliko škodo in sramotno propadala. Žal moramo kaj nespodbudnega prebrati tudi na račun posrednikov slovenskega gospodarstva. Še ena podobnost z Egiptom: Tudi Tretjakov odhod iz Etiopije je pospešila socialistična revolucija, ki je nazadnje ukinila najstarejše cesarstvo na svetu, saj se je Selassi ponašal s tem, da njegov rod izhaja od judovskega kralja Davida.

In vendar je dr. Tretjak še vedno prepričan, da se Afrika lahko reši, a ne s kupljivostjo, temveč z naravno sposobnostjo Afričanov samih. Seveda brez nadaljnje svetovalne in gospodarske pomoči kljub vsemu ne bo šlo, vendar mora ta biti izrecno namensko naravnana in oprta na dane razvojne možnosti, ki v Afriki dejansko povsod obstajajo. S tega vidika je delo Korenine zla še danes izredno aktualno in Sloveniji lahko služi tako rekoč kot osnovni priročnik za poslovne povezave z nastajajočim afriškim gospodarstvom. Hkrati sta knjigi kot smo že poudarili, izredno privlačno branje za vsakogar, četudi ga Afrika manj zanima.

Franček Lasbajer

PREMIERA NA RADIŠAH

Kapitan Piplfox

Lani na seminarju v Fiesi se je nekaterim udeležencem mladinske igralske skupine SPD Radiše porodila misel, da uprizorijo »Kapitana Piplfoxa« avtorja Dušana Radovića.

To zamisel so namreč tudi udeležili. Preteklo nedeljo so mladinke in mladinci v kulturnem domu pokazali, kaj so se naučili v zadnjih mesecih. Predstava je komedijantskega značaja z elementi musicla.

Odlično, jezikovno in igralsko dobro se je predstavil glavni junak »Kapitan Piplfox« v osebi talentiranega igralca Aleksandra Tolmaierja. Njegova številčna in bojevit posadka, ki ga je spremljala na morški poti v kitajsko morje, se je hrabro uprla nevarnosti sedmeroglave pošasti. Nežno petje posadke in gibanje na odru, igranje so predvsem dekleta, izrazito lepi in pisani kostumi so navdušili in zabavali številno občinstvo. Predstava je bila napeta, pa tudi humorja ni manjkalo. Tehnika je prav tako del-

Mladi Radišani so prepričali z zavzeto igro

ala brezhibno. Sicer se je temu ali onemu oni igralcu/igralki včasih malo zataknil jezik, včasih pa je, da so igralke/igralci odigrali svoje vloge z veliko ljubeznijo in videlo se je, da so v vaje vložili veliko truda. Za dovršeno režijo in scenografijo je poskrbel Marjan Bevk, kostume je pripravila Mateja Janša, koreografirala je Jasna Knez, glasbo pa je zložil Aldo Kumar.

m. š.

Režiser Marjan Bevk

PEDAGOGI IZ ARGENTINE IN AVSTRALIJE

Z zavzetostjo za slovenski jezik

Z obiska učiteljic slovenskega jezika iz Argentine in Avstralije

Preteklo nedeljo in ponedeljek so se mudile na dvodnevem obisku na Koroškem slovenske pedagoginje iz Argentine in Avstralije. Učiteljice so seznanile novinarje o svojem delu na področju jezikovnega izobraževanja v Buenos Airesu in Melbournu.

Pedagoginje, ki danes predstavljajo že tretjo generacijo slovenske emigracije, so zelo odprto in kritično orisale svoje vztrajno delo za ohranitev slovenskega jezika in kulture v »novi domovini«. V Argentini se učijo dijaki in dijakinje slovenščine v tako imenovanih »sobotnih šolah« poleg normalne šole. Sedaj učijo približno 500 otrok na osnovno šolskem nivoju slovenščine. Število je že nekaj let konstantno. Pouk slovenščine, zgodovine in kulture temelji na privatni iniciativi in na idealizmu posameznikov in društev. V Argentini sedaj živi približno 20.000 Slovencev. V Avstraliji poučuje slovenščino prav tako v

privatnih tečajih (nedeljska šola) in na eni javni šoli v Melbournu. V Avstraliji živi približno 10.000 Slovencev.

Zelo razveseljivo za naše koroške pedagoge pa je dejstvo, da zelo radi uporabljajo naše učne pripomočke, ki so zelo primerne za njihove potrebe, ker nekateri šolarji (kakor tudi pri nas) zelo slabo obvladajo slovenščino. V pogovoru je prišla do izraza ohranjevalna

vloga katoliške cerkve in vere ter njena povezanost s tam živečimi Slovenci. Kakor pri nas poznajo tudi tam pojav asimilacije in problem mešanih zakonov. Glede identitete pa so učiteljice ugotovile, da je ena močno zakoreninjena preko staršev v Sloveniji, druga pa z družbo in okoljem, v katerem živijo in delajo. Stike s koroškimi Slovenci (KKZ) pa so navezali pred leti, ko je gostoval zbor »Gallus« v Argentini. Delegacija sta spremljala Lea Deželak in Rudi Merljak z urada za Slovence po svetu pri ministrstvu za zunanje zadeve. Gostje so si ogledali pri nas kulturne znamenitosti, bili so tudi na Radišah, prisostvovali so pouku v Mohorjevi ljudski šoli in otroškem vrtcu »Naš otrok«. Obiskali so gimnazijo, trgovsko akademijo ter višjo šolo za gospodarske poklice v Šentjakobu. V ponedeljek zvečer je bilo srečanje z učitelji in predstavitelji kulturnega življenja koroških Slovencev, zapeli pa so jim še Smrtnikovi fantje in družina Blažej. m. š.

IS-KIKK: SVOBODNA KULTURNA SCENA OGROŽENA

V tiskovni izjavi Interesne skupnosti kulturnih iniciativ Koroške predstavniki opozarjajo na težke delovne razmere sodobne kulturne scene na Koroškem in v Avstriji. Javnost je v zadnjih letih spoznala pomen take kulturne scene kot izraz obogatitve kulturnega življenja in ji pomagala s subvencijami (zveza, dežela, občine in mesta) pri razvijanju in delovanju kulturnih iniciativ. Zmanjšanje podpor zaradi varčevalnega paketa zvezne vlade in zaostritve na področju socialnega zavarovanja bi povzročilo zvišanje stroškov v milijonskih vsotah in s tem konec marsikateri kulturni iniciativi. Obstoj PT IKARUS in tudi drugih iniciativ na Koroškem in v Avstriji je resno ogrožen. Zato IS od pristojnih državnih in političnih zastopnikov zahteva, da pomagajo tem iniciativam v njihovem težkem eksistenčnem položaju. m. š.

RAZSTAVA V ŠENTJANŽU

Planinske fotografije

Predsednik SPD Hanzi Lesjak (desno) in drugonagrajenec Toni Valentinič

Enajsto razstavo fotografij planinskih in gorskih motivov je Slovensko planinsko društvo tokrat pripravilo v kulturno komunikacijskem centru v Šentjanžu (k & k). Šestnajst »tekmovalcev« se je letos udeležilo natečaja.

Žirija (Hanzi Weiss, Franc Kattinig in Hanzi Filipič) prav gotovo ni imela lahkega dela in naši fotoamaterji so pokazali kar precej fotografskega profesionalizma. Predsednik planinskega društva Hanzi Lesjak je predal lepe nagrade, ki so jih darovale naše gospodarske ustanove: smuči Elan, zlatnike, knjige, glasbene kasete in sveče.

Prva nagrada: Marko Rehsmann, druga Toni Valentinič, tretja Janko Meglič, četrta

Miha Traunik, peta Filip Čertov, dve šesti Joško Igerc in Franci Kropivnik, osma Lubo Urbajs, deveta Jože Sušec in deseta Katja Weiss.

Letošnja razstava pa je pravzaprav dvojna: obenem so odprli tudi fotografsko razstavo Planinske zveze Slovenije, ki sicer potuje po vsej Sloveniji. Igor Maher je njen organizator in je navzočim tudi nekoliko predstavil zgodovino teh vsakoletnih razstav, ki so jih po večletnem premoru pred dve letoma spet oživili. Sledila je predstavitev diapozitivov z gorskimi motivi ob spremljavi literarno zelo lepega teksta.

Razstavo iz Slovenije si lahko ogledate na stopnišču k & k centra, »koroške« slike pa so v sobi v pritličju. S. W.

PRAZNIK NEDELJE

Za kulturo tolerance

Uredniki Nedelje z vodjem Slovenskega dušnopastirskega urada dr. Pepejem Marketzom.

Ob 70-letnici začetka izhajanja in 50-letnici Nedelje kot cerkvenega lista in tednika so izdajatelj in uredniki tega lista preteklo nedeljo v tinjskem domu priredili praznik s kulturnim sporedom.

Po bogoslužju, ki so ga sooblikovali otroci in mladina, so spregovorili uredniki in dr. Jože Marketz v imenu izdajatelja. Marketz je v svojem nagovoru podčrtal potrebo po dialogu med cerkvijo in posvetno družbo. Kot osnovo konstruktivnega dialoga je pomembno gojiti kulturo tolerance, kar pomeni tudi spoštovanje drugače mislečih in verujočih. Izrekel se je proti vsakrštnemu obsojanju in indoktriniranju. Važno in odločilno je predstaviti žive primere krščanskega življenja. V

zvezi s praznikom Nedelje pa si je želel, da bi list še pridobil na kakovosti, se oziral tudi na interese bralk in bralcev in bil odprt za družbena vprašanja. Veliko nalogo vidi v zagotovitvi finančnih sredstev in v pridobivanju novih naročnikov. Kulturni spored so oblikovali domači kulturni ustvarjalci (Marjeta Angerer, pesmi, Martin Kuchling, proza, Marko Kargl, harmonika, in drugi). Kulturni urednik Vincenc Gotthardt pa je organiziral razstavo del Rudija Benetika, Ivana Klariča, Zorke Loiskandl-Weiss, Hanzija Čertova in Hanzija Dragaschniga. Praznika so se poleg številnih častnih gostov udeležili še sodelavci, bralci/bralke, prijatelji in somišljeniki.

m. š.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 1. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k center – SPZ
19.00 Predavanje o zdravju »Mena – zdravstveni in psihični problemi«; pred. dr. gyn. Silvija Velik. (Naslednji predavanji 22. 2. in 28. 3.)
CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7 – KD Pri Joklnu
19.00 Predstavitve videofilmov »Narečje pod Vrtačo« ter »Barbara, Lucija, pomoj ...« (dr. Herta Laußegger)

PETEK, 2. 2.

- BILČOVŠ, nad Posojilnico – SPD »Bilka«
16.00 Šahovski seminar za mladino z Dunjo Lukan; prijave sprejema Marija Hedenik, tel. 04228/3185
CELOVEC, v Modestovem domu
18.00 maša, ob 19. uri bife in ob 20. uri predstavitev doma-
ske dejavnosti

SOBOTA, 3. 2.

- ŽELEZNA KAPLA, v prostorih Zadruga – Strojni
krožek
9.00 Informativni dopoldan Strojnega krožka
ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPZ
14.30 Tečaj fotografiranja (zgradba slik, kamera, objektiv,
portret); vodi Hanzi Reichmann
TINJE, v Domu
19.00 Odprtje razstave del Janka Kastelica iz Sežane
SEMISLAVČE pri Rožeku, galerija Šikoronja
19.00 Odprtje razstave litografskih del Giselerberta Hokeja
(do 25. 2.)
VOGRČE, pri Florjanu – SJK
20.00 Kmečki ples s srečolovom; igra ans. »Podjunski muzi-
kantje«

NEDELJA, 4. 2.

- SVEČE, na pokopališču – Zveza koroških partizanov
11.00 Spominska svečanost za padle borce
KOTMARA VAS, v farni dvorani – SPD »Gorjanci«
14.30 Premiera: »Vilincel z lune« (Ben Minoli); nast.
domača mladinska gledališka skupina; režija Gordana
Schmidt

TOREK, 6. 2.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD »Šmihel«
19.30 Ženske bolezni; predava dr. Silvija Velik
TINJE, v Domu
19.30 Literarno-glasbeni večer z ddr. Karlom
Anderwaldom: »Die Reisen des Herrn K.« (potopis);
glasbena spremljava mag Peter Karpf in Otto
Polainer

ČETRTEK, 8. 2.

- CELOVEC, Südbahngürtel 24 – Mi smo mi
19.00 T. Dorst: »Evgen«; nast.: lutk. skupina Mi smo mi,
režija Tine Varl

SREDA, 7. 2.

- CELOVEC, v ORF teatru, Sponheimerstr. 13 – SPZ, KKZ
19.00 Prešernova proslava; slavnostni govornik Jani
Oswald, glasbeni spored Günter Lenart, Janez
Gregorič in Andreja Wuzella-Močilnik

PETEK, 9. 2.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja« in SPD
»Valentin Polanšek«
19.30 Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku pod
geslom »Bodiva vrtnarja lepših skupnih bodočih
dni...«

SOBOTA, 10. 2.

- SEMISLAVČE pri Rožeku, galerija Šikoronja
18.00 Predavanje o umetnosti »Približevanja«
ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPZ
19.30 Matija Logar: »Dosje«, monodrama. Izvaja Ivo Ban.
VOGRČE, pri Florjanu – SPD »Eidinost«
19.30 Koncert »Od Pliberka do Traberka«; nastopajo
Šentanelški pavri, ŽPZ »Karantanija in »Vokalni kvin-
tet« iz Prevalj, MoPZ »Gozdar« iz Črne.
SVEČE, pri Adamu – SPD »Kočna«
20.00 Pust s Kočno; igrajo Briefelsdorfer Musikanten in
družina Goritschnig; maske zaželeno
ŠENTPRIMOŽ, v kultunem domu – SPD »Danica«
20.00 24. ples Danice; igra Alpe-Adria sekstet

NEDELJA, 11. 2.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
15.00 Pustna prireditve za otroke in odrasle, monogroteska
po Franu Milčinskem »Butalci«; izvaja Marijan
Hinteregger
ROŽEK, v gost. Woschitz na Muti – KD »P. Markovič«
19.30 Kaznovani soprog; gostuje gled. skupina iz Sel

ČETRTEK, 15. 2.

- CELOVEC, v Slomškovem domu
18.00 Maša v spomin ustanovitelja zbora Gallus dr. Francetu
Ciganu in drugim.
CELOVEC, pri Joklnu – KD »Pri Joklnu«
19.30 Vernisaža del arh. Janeza Oswalda »Impresije«

PETEK, 16. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k center
19.00 Predavanje z diapozitivi »Aus dem Tagebuch eines
Bergsteigers«; predava Paul Skant iz Škofič

SOBOTA, 17. 2.

- GLOBASNICA, pri Šoštarju – Slovenski atletski klub
20.00 Ples SAK; igra Planinski sekstet (Marica in Izidor Stern),
Duo Peugeot in še dve skupini

ČETRTEK, 22. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k center
19.00 Predavanje o zdravju »Rak na splošno – rak na debe-
lem črevesu«; predava dr. Dušan Schlapper (naslednje
predavanje 28. 3.)

ČETRTEK, 29. 2.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD »Šmihel«
19.30 Predavanje »Otroška zdravstva odgovarja: prehrana,
cepljenje, infekcijska obolenja, preventiva«
CELOVEC, pri Joklnu – KD »Pri Joklnu«
19.30 Predavanje dr. Fischer o Anni Freud (nem.)

PETEK, 1. 3.

- CELOVEC, pri Joklnu – KD »Pri Joklnu«, založba
»Drava«
19.30 Janko Messner bere iz svojih del (dvojezično)
ŠENTJANŽ, k & k center
19.30 Parodija starih popevk »Männer Liebe Leidenschaft«

OD 30. JUNIJA DO 20. JULIJA '96

Jezikovne počitnice za mlade od 10. do 16. leta
v Novem mestu; prijave sprejema: Krščanska kulturna
zveza, 10. Oktoberstr. 25, tel.: 0463/51 62 43

Na Bistrici pri Šmihelu slavita Erna in Jože Partl, po domače Črnkova, 35-
letnico skupnega življenja. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo SVI!

Slovenski vestnik čestita:

gospe Stefaniji Županc iz Remšenika za 81. rojstni dan; gospodu Koriju Osojniku iz Železne Kaple za 70. rojstni dan ter njegovi ženi Albini za dvojni praznik; gospe Ani Miklau z Obirskega za dvojni praznik; gospe Loni Schellander z Mošenice za osebni praznik; gospodu Blažu Gasserju iz Kajaz pri Bilčovsu za rojstni dan in god; gospodu Francu Petjaku iz Šebna za okrogli rojstni dan; gospe Mariji Piko iz Vidre vasi za rojstni dan; gospodu Folteju Žagarju iz Večne vasi za rojstni dan; gospe Katarini Marketz iz Globasnice za rojstni dan; gospodu Franciju Osojniku-Ovsnarju iz Lepene za 90. rojstni dan in njegovemu sinu Francu Osojniku za 43. rojstni dan; gospe Mariji Rožman s Kota pri Pliberku za rojstni dan; gospe Trudi Gasser iz Kajaz pri Bilčovsu za 50. rojstni dan; gospe Pepci Mak-Tončevi iz Sel za rojstni

dan; gospodu Albinu Maletu-Malejevemu iz Sel za rojstni dan; gospe Metki Borončnik iz Podkraj pri Pliberku za rojstni dan in god; gospe Tili Smrtnik z Obirskega za rojstni dan; gospe Zofi Oraže z Obirskega za rojstni dan; gospe Mariji Mokina iz Vijasc za rojstni dan; gospe Mariji Kuchling z Dobrove za rojstni dan; gospodu Juriju Pečniku iz Podjune za rojstni dan; gospodu Jožefu Golavčniku iz Zagorij za 65. rojstni dan; gospe Marlis Pristovnik iz Škocijana za življenjski jubilej; gospe Pavli Lorberg-Papečnik iz Remšenika za 74. rojstni dan; gospodu Mihiju Einspielerju-Črnju z Zgornje vesce za 75. rojstni dan; gospodu Francu Urschitzu iz Spodnjega Dobja za 30. rojstni dan; učiteljici Kati Ogris iz Medborovnice vse najboljše za osebni praznik; Slavki Pašterk za rojstvo sina Pavla iskreno čestitamo.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 1. 2.

- 18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 2. 2.

- 18.10 Kulturna obzorja.

Sobota, 3. 2.

- 18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 4. 2.

- 6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (Dorica Lepuschitz).
18.10 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 5. 2.

- 18.10 Dober govorec se uči vse življenje. Šola retorike za vsakogar.

Torek, 6. 2.

- 18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 7. 2.

- 18.10 Glasbena sreda.
21.04 Prešernova proslava.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 4. 2.

- 13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 5. 2.

- 16.20 TV SLO 1

■ Potrošniški turizem – bencin za tolarje, vrste avtomobilov pred slovenskimi črpalkami so vedno daljše.

■ Uporaba slovenščine pri uradih: zakon nam možnost nudi, se je poslužujemo?

■ Ironičen pogled nazaj brez žolča: v k & k centru v Šentjanžu bo z monodramo »Dosje« gostoval vrhunski slovenski gledališki igralec Ivo Ban.

■ Odojek na ražnju, kmetijski pridelki in domača glasba: kmečki ples v Vogrčah.

■ Koroški dvoboj v zvezni odbojarski ligi: SK Dob/Aich – Hypo VBK Klagenfurt.

■ Namesto pustnih krofov: »Šentice«, domača sladica po receptu izkušenega kuharja z Obirskega.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Decembra lani je v Stranjah pri Bilčovsu praznovala svoj 80. rojstni dan Sramsičnikova mama, Magdalena Einspieler.

Zbralo se je veliko žlahte, sosedov in drugih znancev ter prijateljev, saj je Sramsičnikova mama izredno dobrohotna in ljubezniva ženska, in po svojih žavbah in čajih znana daleč naokoli. Sramsičnikova hiša pa že od nekdaj velja za izredno gostoljubno. Že v letih, ko je bil njen mož, Hanzi Einspieler, župan Zgornje Vesce pri Bilčovsu, je v Sramsice zahajalo veliko ljudi iz raznih krajev. Pri Sramsičniku pa so potekale tudi izobraževalne prireditve, njihova hiša je marsikomu ponudila streho, mama pa jih je postregla saj je bila tudi izredno dobra kuharica.

Aprila 1942 so morali Sramsičnikovi zapustiti svoj dom in bili odpeljani v izseljenstvo v tujino. Bili so v Hesselbergu in na Nižjem Avstrijskem. Leta 1945 so se vrili domov in nato z vztrajnostjo in dobro voljo gradili svoje novo življenje. Sramsičnikova mama je z veliko samoumevnostjo in požrtvoval-

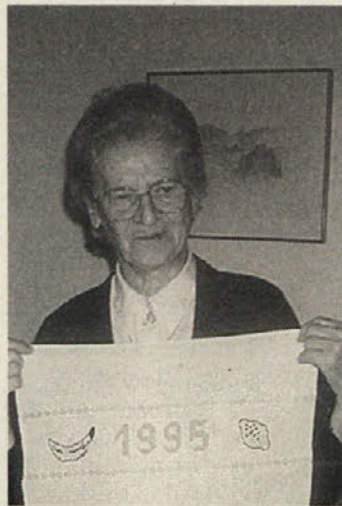
Jubilej Sramsičnikove mame

nostjo ustvarjala toplino in varnost za svoje otroke, pozneje pa tudi za vnuke in tudi pravnuke.

Kot ženska, občanka in faranka je Sramsičnikova Leni, tako jo kličejo prijatelji, tudi vedno ustvarjalno sodelovala v družbenem in duhovnem življenju v Bilčovsu. V mlajših letih je sodelovala kot igralka v domačem društvu, pozneje pa je vsa leta podpirala svoje otroke pri kulturnem delovanju v okviru SPD Bilka. Skrb za slovenski jezik in kulturo ima

pri Sramsičnikovi družini že zelo dolgo tradicijo, ki jo z veseljem in zavzetostjo nadaljujejo vsi njeni vnuki in tudi že pravnuke. V Bilčovsu bi si brez Sramsičnikove družine društveno življenje težko predstavljali. Za velik delež, ki ga je pri tem prispevala in ga še prispeva Sramsičnikova mama, ji gre prisrčna zahvala.

Mnogim čestitkam slavljenki se pridružuje tudi SPD Bilka in uredništvo Slovenskega Vestnika.

Sramsičnikova mama

Pismo bralca

Manipulacija znanosti

Dr. Vladimir Wakounig mi v Slovenskem vestniku (11. jan. 1996, str. 3) očita »agresivne biološko-rasistične predstave«, ko sem junija preteklega leta kot odziv na trditve o smrtnih primerih zaradi etnostresa napisal resda sarkastično gloslo, kjer sem mdr. zapisal:

»Razlogi za umiranje med koroškimi Slovenci so gotovo drugi. Etnostres si danes v teh okoliščinah najprej ustvari vsak sam, ko namreč opusti izvirno narodno identiteto in skuša vsrkati drugo, a mu to ne uspe, ker je to (brez genske manipulacije) nemogoče.« Dr. Wakounig naj ne prenašajo in površno interpretira te besede kot agresivno biološko-rasistično predstavo, kajti nikjer nisem našel besed niti misli, s katerimi v glosi povečujem kakršnokoli narodnost, raso ali drugo biološko vrsto, ampak se je ta neresna interpretacija porodila iz zelo čudnih misli pisca. Če je bil članek mišljen kot strokovna analiza, potem se sprašujem, kaj pisec pojmuje pod znanstveno obdelavo neke tematike? Znanstveni članki naj ne bi temeljili na napačno interpretiranih izjavah, v katere si vsak znanstvenik položi svoje misli. To bi bila manipulacija znanosti, navsezadnje pa demagogija zaradi izmalicevanja informacij.

Kljub temu sem radoveden, ali dr. Wakounig pozna primere ljudi, ki so sposobni narodno identiteto (kljub žalostnemu pojavu etnostresa) menjavati kar tako meni nič, tebi nič in pri tem ne občutijo negativnih psihičnih posledic? Verjetno takšnih ljudi ni niti med narodnimi manjšinami, ki so v zdaleč slabšem položaju, kakor gens Sclavorum Carintiae, ki živi v demokraciji z demokratično narodno zavestjo.

Adrian Kert

Grofje segajo po Sloveniji

Spoštovana mag. Angelika Mlinar! Za izhodišče prečitajte moj sestavek v Mohorjevem kalendarju 1995, str. 97. Iz tega sestavka boste lahko videli, da izhajam iz stare gorenjske družine, katero sta okupacija in od nje povzročena revolucija, torej tudi nacionalizacija, finančno povsem uničila. Z Vami sem se hotel najprej telefonsko pogovoriti in Vaša mama mi je dala Vašo številko v Solnogradu. Iz tega mesta se že od Krsta pri Savici vrste intervencije v naš gorenjski življenjski prostor. (Vplivi iz Ogleja in zlasti iz Soluna so bili za nas bolj blagodejni in prijateljski). Tudi dr. Rainer je bil gauleiter v Salzburgu, preden je za Kutschero postal koroški in s tem

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Prelomnice

piše dr. Štefka Vavti

Včasih se v svojem življenju nenadoma znajdemo na prelomnici, neke vrste križpotju, ko se pred nami odpre več cest, po katerih bi lahko šle naprej. Kar največkrat so te življenjske faze povezane s krizami. Če imamo srečo, pa se nam iznenada zjasni pogled – neke vrste »aha-efekt« – tako da spoznamo, kaj v življenju šteje in kaj ne.

Mislim, da gre v prvi vrsti za to, kaj po svojem bistvu smo in ne za fasade, ki si jih včasih gradimo, ne za zunanost, katere si ustvarjamo.

Življenjske krize kot so resna bolezen, izguba partnerja, otroka ali staršev, brezposelnost in drugo imajo torej posebno vlogo v našem življenju: iz enega dneva v drugega nič ni več tako, kakor je bilo in nenadoma pridemo do zaključka, da v resnici ne šteje denar (tudi če ga za preživetje vendar potrebujemo), da nima prave vrednosti premoženje, da nas ne osreči oblast, ki jo imamo nad drugim in da nam ne daje zadovoljstva niti najlepša obleka. Skratka, sreče ne moremo kupiti, niti je izsiliti od usode.

Če vas bom na tem mestu vprašala, kaj je za vas sreča in v katerih trenutkih življenja ste ta občutek doživeli, morda na mah ne boste našle odgovora.

Včasih se mi zazdi, da nas občutek globoke notranje sreče preplavi kot z jasnega neba, če pa s silo želimo doseči srečo, je ni in ni blizu.

Nedavno od tega me je osrečil iskren pogovor s »starim prijateljem«. Nič posebnega. In vendar občutek, da je nekdo nenadoma lahko spet »blizu«, čeprav je kontakt leta in leto bil površen, skrajšan na neke vrste »small talk«, pogovor brez globine.

Včasih nas osreči, če nekemu napravimo veselje, včasih, če nam nekdo v kakšni zadevi pride naproti.

Prepričana sem, da ste tudi ve že občutile na svoji koži, da nas najbolj osreči občutek ljubezni. Prav to izkušnjo pa lahko napravimo v vsakem življenjskem obdobju – tudi če nekateri menijo, da je ljubezen privilegij mladine. Ljubezen nas pomladi, nas aktivira, zdravi in zviša našo odpornost – to so pokazale znanstvene raziskave. Tudi jaz soglašam z znano francosko modno ustvarjalko Coco Chanel, ki je nekoč dejala, da nas starost ne obvaruje pred ljubeznijo, ljubezen pa vendarle pred staranjem. ♥

20 KRIŽANKA Sonja Wakounig												
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		
11					12							
13				14			15					16
17						18				19		
20					21	22			23			
24		25			26						27	
28							29					
30					31	32				33	34	
		35	36					37	38			
39	40				41		42					
43											44	

VODORAVNO: 1. mlajša koroška pesnica in dramaturginja (Žalik pesmi, Bajalice) 11. trska 12. prvi mesec v letu 13. igra na srečo 15. umetnostni slog v Franciji za časa Napoleona 17. kronika, letopis 18. površinska mera 19. baterija, akumulator 20. arabski žrebec 21. starorimski pesnik (Eneida) 24. Narodna univerzitetna knjižnica 26. spravljen iz tira 28. kdor dražira 29. ime pevke Baez 30. otok v jadrnu 31. planota, ravnina 33. predlog 35. letoviški kraj pri Opatiji 37. Perzija 39. reka skozi Firence 41. kožna bolezen 43. prebivalca Špate 44. rimsko »šest«

NAVPIČNO: 1. koroški ljudski pesnik z Bistrice v Rožu, sodobnik Drabosnjaka 2. pustolovščina 3. bes, srd, slaba volja 4. veliko jezero v Aziji 5. velikan v slovenski mitologiji 6. pritrdilnica 7. potencial moči v telesu 8. žgana pijača 9. nepomembnost 10. ime avstr. slikarja in

pevca Brauerja 14. obala z razvitim turizmom 16. polom, debakel 18. angl. »umetnost« 22. ime pesnika Pounda 23. posmeh 25. prostor za preoblačenje na kopališču 27. mesto v osrčju Sicilije 32. velik črn ptič 34. grško »proti« 36. prostor za pevce v cerkvi 38. italij. »kralj« 40. okr. za recept 41. krajše »njega« 42. Rdeči križ

Rešitev štev. 19

Vodoravno: 1. ARIHOVA PEČ 10. DEBAKEL 11. NA 12. VDAB 13. KIPAR 15. EKRAN 17. MAK 18. NE 19. NOBEL 22. TV 23. ERINJA 25. HRASTNIK 26. GORA 28. AID 29. URA 30. IG 31. RED 33. BANANA 35. ONA 36. ALAUN 37. IMAM
Navpično: 1. ADVENT 2. RED-KEV 3. IBAR 4. HABANERA 5. OK 6. VEK 7. ALIMENTI 8. ENAK 9. ČAR 14. PALINDROM 16. NORA 20. BISAGA 21. MAKADAM 24. JI 25. HRANA 26. GUBA 27. ORAL 30. INN 32. ENA 34. AU

A. Paulin

NOGOMET

Kaj je novega pri SAK?

SAK – Zeltweg 3:3
Goli za SAK: Edi Martini (2), Hrštic. Proti štajerskemu ligašu je trener Kirisits v igro vključil vse igralce, ki so mu trenutno na razpolago, tako da je v drugem polčasu zamenjal skoraj celotno moštvo. Vso tekmo sta igrala le Peter Hrštic, ki je za SAK podpisal pogodbo za pol-drugo leto, ter igralec, ki je ta čas prijavljen še pri Pliberku, Bezić, profesionalca iz Hrvaške. Prav ta pa je napravil zelo dober vtis in trener Kirisits meni, da bi ga bilo nujno

vključiti v Sakovske vrste.

S tem pa bi imel SAK kar štiri legionarje, zato razmišlja, da bi ali Kotrrija ali Martini-ja posodili kakemu drugemu moštvu, ki še potrebuje dobrega legionarja.

Novi igralec

V vrste SAK pa je prišel nov igralec, mladi 20-letni **Günther Hober**, brat nekdanjega igralca SAK Manfreda Hoberja. Doslej je igral za Metlovo v podligi, prestop pa zanj pomeni precejšen skok v doslej kratki nogometni karieri. Kako hitro se bo lahko

KOŠARKA

WSG Radenthein – SAK (mladinci) 41: 69 (10 : 37)
 Za SAK so točkovali: Tomaž Jager (25), Stojan Vavti (22), Luka Korošec in Daniel Ramalan (9), Ilja Križnik (4).

vživel in navadil na višji nogometni nivo, bo seveda odvisno tudi od priprav. Žal pa v prvi pripravljalni tekmi ni mogel igrati, ker je imel bolečine v hrbtu.

Do kakšnih sprememb bo pri SAK dejansko še prišlo bomo dokončno zvedeli šele prihodnji teden, kajti prestopni rok se je končal šele 31. januarja. ■

V moštvu SAK pod 16 je bil najboljši igralec Igor Woschitz (desno)

V soboto, 27. 1. 1996, se je SAK I udeležil finala koroškega prvenstva v dvorani. Nasprotniki so bili Austria I, Rapid Lienz, Velikovec in Vellach-Treffen.

Kar v prvi igri je bil nasprotnik SAK I Austria I. SAK I ni prišel do svoje igre in zgubil z 2:6. Igralci so se potrti vrnili v kabino. Opazilo se je da SAK I ni šel tako koncentriran v igro kot v turnirjih poprej. Tudi v drugi igri proti Rapidu iz Lienza se to ni zboljšalo in SAK je podlegel z 2:4. V tej tekmi je sicer izenačil na 2:2 in imel

nato tri velike možnosti, ki pa jih ni znal izkoristiti. V tretji tekmi je igral proti Velikovcu, ki dotlej tudi še ni zmagal. Tudi proti Velikovcu se Sakovci niso zbudili in so podlegli z 2:3. V zadnji igri proti Villach-Treffen je SAK I igral večji del tekme s spremenjeno postavo, kar se je tudi obrestovalo. SAK I je igro z lahkoto zmagal s 7:4. Najboljši strelec za SAK I je bil Igor Woschitz s štirimi goli. Koroški prvak pod 16 je postala Austria I, drugi Rapid iz Lienza in tretji Villach-Treffen. **Štefan Wieser**

SMUČANJE

Prva zmaga Danijela Užnika

V četrtek in petek, 18. in 19. januarja sta bila dva veleslalom FIS v Donnersbachwaldu na Štajerskem. Prvi dan je Danijelu Užniku, mlademu smučarju iz Šentjanža na tehnično težki progi v prvi vožnji uspelo doseči najboljši čas. V drugem teku pa je po najboljšem vmesnem času pred ciljem zapeljal mimo vrat.

Tudi v petek je bil Danijel v odlični formi. V prvem teku je bil drugi za Korošcem Schönfelderjem. V drugem teku pa je vozil brez napak in bil za sekundo hitrejši od konkurenta Schönfelderja, kar mu je v skupnem seštevku prineslo najboljši čas in s tem prvo zmago na tekmovalstvu FIS.

Danijel se je veselil tudi tekmovalstva za evropski pokal, a je moral zaradi prehlada domov v posteljo. Zmaga v veleslalomu za FIS točke pa je Danijelu prinesla tudi uvrstitev v B-kader avstrijskih mladih smučarjev, kar pa je bil tudi njegov cilj pred začetkom sezone.

Smučanje

Ob koncu preteklega tedna je FIS zmagovalec Danijel Užnik nastopil na FIS tekmovalstvih v Schrunsu na Predarlskem. Na startu so bila znana imena, med drugimi je vozil tudi Avstrijec Rainer Salzgeber.

V soboto je bil na sporedu veleslalom. Danijel je žal v prvem teku izpadel.

Drugi veleslalom je bil v nedeljo. V prvem teku je bil Danijel šesti, šele za njim pa se je uvrstil Rainer Salzgeber. V drugemu teku pa je bil najhitrejši Salzgeber in se v skupnem seštevku uvrstil na prvo mesto, Danijel pa je zasedel odlično 5. mesto.

Na smučarskih tekmovalstvih na Koroškem, v soboto na Simonhöhe, je Šentjanščanka Brigitte Esel v smuku dosegla odlično 2. mesto. V nedeljo pa je startala na Katschbergu in se prav tako uvrstila na 2. mesto. Tatjana Zablatnik je v skupini mladina II dosegla 2. mesto. Zmagala je Kornelija Winkler, ki vozi v A skupini.

Zelo uspešno so se na tekmovalstvih odrezali najmlajši smučarji ŠD Šentjanž. Bianca Gentilini je bila najboljša v svojem letniku, Michael Sablatnik pa je v svojem letniku dosegel 4. mesto.

Rožanski pokal

Tudi druga tekma za Rožanski pokal, katero je pripravilo športno društvo Šentjanž, je potekala v zadovoljstvo vseh, tekmovalke ter tekmovalci selskega in šentjanškega društva pa so se tudi tokrat dobro odrezali.

Sicer niso zabeležili zmage, vendar so v petih (od šestih) skupinah zasedli **druga mesta**, in sicer: Bianca Gentilini, Isabella Sablatnik, Michael Sablatnik, Stefan Matschitsch (vsi Šentjanž) in Friedrich Mak (Sele).

3. mesto je pri dečkih zasedel Peter Stangl iz Šentjanža, **4. mesto** pa sta osvojila Luka Weiss (Šentjanž) in Florian Mak (Sele).

m. š.

Sankanje na Obirskem

Tudi Obirčani imajo od nedelje naprej svoje sankarske mojstre. Kdo se do prihodnje zime sme tako imenovati, so pokazali rezultati sankarske tekme, ki so jo pripravili člani domačega SPD »Valentin Polanšek«. Zmagovalci pa so iz rok predsednika dr. Brumnika in podžupana občine Engelberta Ojstra prejeli tudi lepe pokale.

V sankanju, ki je bilo na Šoborovi cesti, so se spet posebno izkazali vsi obirski Smrtniki. Od njih sta sodelovala tudi občinski odbornik F. J. Smrtnik in podpredsednik NSKS mag. Vladimir Smrtnik. Precej selektivno progo so (kot vedno) dobro pripravili Franči, Daniel, Lenart in Peter.

Udeleženci so jo morali prevoziti dvakrat. Tako je vsak lahko tekmoval celo sam s seboj oz. s svojim časom iz prvega teka. Večine udeležencev pa to ni dovolj utrudilo in se je kar 33 parov prijavilo še za tretjo vožnjo v dvojicah.

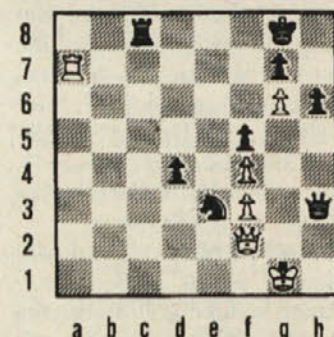
Društveniki so bili z udeležbo zadovoljni in so 60 tekmovalcev razporedili v 12. skupin. Zahvalo za pomoč društvu so si zaslužile tudi gospodinje v »kuhinji«, za merjenje časa pa je skrbela ekipa SSK Obir.

Rezultati: šolarke I: 1. Sabrina Žura, 2. Tanja Furjan, 3. Anita Nečemer; **šolarji I:** 1. Toni Smrtnik, 2. Matej Smrtnik, 3. Matija Smrtnik; **šolarke II:** 1. Dana Smrtnik, 2. Majda Furjan, 3. Katharina Miklau; **šolarji II:** 1. Michael Schmölzer, 2. Harald Božič, 3. Jürgen Kutschig; **mladinke:** 1. Marija Oraž, **mladinci:** 1. Manuel Schmölzer, 2. Toni Kogoj; **ženske I:** 1. Regina Smrtnik, 2. Zalika Smrtnik, 3. Milena Novak; **ženske II:** 1. Marta Polanšek, 2. Monika Smrtnik, 3. Mici Furjan; **moški I:** 1. Hanzi Smrtnik, 2. Folti Smrtnik, 3. Walter Žura; **moški II:** 1. Pepi Kamičar, 2. Toni Ošina; **moški III:** 1. Miha Traunik, 2. Franči Haderlap; **dvojice:** 1. T. Smrtnik/F. Smrtnik, 2. W. Žura/S. Žura, 3. H. Smrtnik/M. Smrtnik. **M. T.**

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 18

Enik – Eifel / Dopisna partija 1957

Belemu kralju grozi matiranje na prvi vrsti in v obrambo naj bi se na polje a1 vrnila bela trdnjava. Črni sicer ne sme s trdnjavo (Tc2) napasti belo damo, saj je matiran po (Ta8+), vendar pa se lahko črna dama nato vključi v igro. Beli, ki je na potezi, pa je našel problemsko rešitev pozicije in remiziral!

Rešitev štev. 17

Da bi zaprl, oziroma zavzel osmo vrsto, beli ponudi belopoljnega lovca 1.Lc8! Dd8. Na 1.Tc8: sledi: 2.Dc8:+ Sc8: 3.Te8 mat. Poleg zapiranja osme

vrste, bela dama zasede poševnico a1 – h8. 2.Dc3! Lb5. Po 2.Tc8: 3.Te8+ De8: 4.Df6: mat. Tudi v nastalem položaju je črni brez dobre obrambe po 3.Teg5 Sd5 4.Td5: in črni se je vdal!

Simon
Otresam drevesa snežnega bremena: previdno, enakomerno, da v dobrem hotenju ne polomim vej. Na pomlad je vse tako krhko. Pomladni sneg je najtežji. Prebijam se od drevesa do drevesa in mislim nate: napačen gib, pogled, beseda – pa se nekaj zlomi. Za vselej.

(Neža Maurer)

Spominjam se najinega prvega srečanja. Bilo je na mojem prvem košarkarskem treningu. Počutil sem se kot tujec, ker sem edini v tistem letu prišel

kot novinec v klub. S tvojo toplino in prijateljstvom si mi pomagal pri vživljanju in sprejemanju drugačnega sveta. Hvala ti!

S časom smo se spoprijateljili in se ujeli v igri košarke. Iz dneva v dan so bile naše vezi močnejše, drug drugemu smo pomagali premagovati težave na igrišču, v šolskih klopih in na zabavi – uspeli smo kot moštvo, katerega člana sva bila.

Bil si tisti, ki nam je na tekmah vplival samozaupanje, željo po zmagi, neustrašno moč po premaganju nasprotnika – nikogar se nikoli nisi bal. Pa ne le pod košem, tudi kot prijatelj si vedno stal ob moji in ob strani drugih, ki so potrebovali pomoč, toplo besedo, nasmehe.

Najina košarkarska pot naju je popeljala preko meje Avstrije, v Izrael in na Madžarsko, povsod sta naju družila športni duh in prijateljstvo. Imela sva skupen cilj – veliko željo po zmagi in po osebni rasti.

Minila so štiri leta življenja v Mladinskem domu, na košarkarskem parketu, zvrstili so se letni časi, tudi prosti čas sva preživljala skupaj in kar naenkrat sva zrasla v maturanta, sanjala sva o opravljeni maturi, o pomladi, soncu ...

Toda življenska pot se je končala prehitro – pred pomladjo, pred maturo in vstopom v svet zrelosti ...

Pogrešali te bomo!

V imenu kluba
Davorin Lemp